

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

8 Νοεμβρίου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 6399

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 1 Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/55948/1087/19.05.2023 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών για τη χορήγηση επενδυτικής και λειτουργικής ενίσχυσης σε σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με την υποπαρ. 2Α της παρ. 2 του άρθρου 143ΣΤ του ν. 4001/2011 (Α' 179)» (Β' 3416).
- 2 Τροποποίηση (5η) της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΕΣΠΑΕΝ/118225/2849/10.12.2021 κοινής υπουργικής απόφασης της Προκήρυξης του προγράμματος «Εξοικονομώ 2021».

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/114012/2037 (1)

Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/55948/1087/19.05.2023 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών για τη χορήγηση επενδυτικής και λειτουργικής ενίσχυσης σε σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με την υποπαρ. 2Α της παρ. 2 του άρθρου 143ΣΤ του ν. 4001/2011 (Α' 179)» (Β' 3416).

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: Οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης» (Α' 133).

2. Την υπό στοιχεία Υ 2/27.06.2023 απόφαση του Πρωθυπουργού «Καθορισμός σειράς τάξης των Υπουργείων» (Β' 4162).

3. Το π.δ. 70/2015 «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ανασύσταση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού» (Α' 114).

4. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).

5. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Α' 160).

6. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων-Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

7. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

8. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

9. Την υπό στοιχεία Υ 12/07.07.2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 4403).

10. Την υπ' αρ. 74104/5570/08.07.2023 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αλεξάνδρα Σδούκου» (Β' 4408).

11. Τον ν. 4001/2011 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου για Έρευνα, Παραγωγή και Δίκτυα Μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις» (Α' 179) και ιδίως την υποπαρ. 2Α της παρ. 2 του άρθρου 143ΣΤ, όπως προστέθηκε με το

άρθρο 225 ν. 4920/2022 (Α' 74) και τα άρθρα 132Ε έως και 132Η, όπως προστέθηκαν με τον ν. 4951/2022 (Α' 129) και τροποποιήθηκαν με τον ν. 4964/2022 (Α' 150) και τον ν. 5043/2023 (Α' 91).

12. Τον ν. 4414/2016 «Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης - Διατάξεις για το νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των κλάδων προμήθειας και διανομής στην αγορά του φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις» (Α' 149).

13. Τον ν. 4951/2022 «Εκσυγχρονισμός της αδειοδοτικής διαδικασίας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Β' φάση, Αδειοδότηση παραγωγής και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, πλαίσιο ανάπτυξης Πιλοτικών Θαλάσσιων Πλωτών Φωτοβολταϊκών Σταθμών και ειδικότερες διατάξεις για την ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 129).

14. Τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) (2014/C 200/01, 28.06.2014).

15. Τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2022/C 80/01, 18.02.2022).

16. Την υπ' αρ. 6461/05.09.2022 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής C(2022) με θέμα State Aid SA 64736 (2022/N) RRF - Greece - Financial support in favour of electricity storage facilities.

17. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2014/C 249/01/31.07.2014 «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων».

18. Την υπό στοιχεία ΥΠΟΙΚ 76381 ΕΞ2023 απόφαση, «Ένταξη του Έργου «ΥΠ2. Συστήματα BESS συνολικού ύψους 520MW - "stand alone" συστήματα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5216889) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας».

19. Την 1η Εισήγηση της Επιτροπής Παρακολούθησης Καθεστώτος Στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και υβριδικών σταθμών του άρθρου 12 του ν. 4414/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 47 του ν. 4951/2022 (υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓρΥΠΡΓ/50517/3985/08.05.2023), με την οποία η Επιτροπή εισηγείται καθορισμό ανώτατης επιτρεπόμενης τιμής προσφοράς για τα ετήσια έσοδα σταθμού αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας στο διαγωνισμό για τις μονάδες αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ίσης με 115κ€/ΜW/y.

20. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/55948/1087/19.05.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών για τη χορήγηση επενδυτικής και λειτουργικής ενίσχυσης σε σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με την υποπαρ. 2Α της παρ. 2 του άρθρου 143ΣΤ του ν. 4001/2011 (Α' 179)» (Β' 3416).

21. Την υπό στοιχεία Ε-130/2023 απόφαση του Κλάδου Ενέργειας της ΡΑΑΕΥ με τον Οριστικό Κατάλογο Επιλεγέντων, Αποκλεισθέντων και Επιλαχόντων Συμμετεχόντων της πρώτης (α') Ανταγωνιστικής Διαδικασίας υποβολής προσφορών για τη χορήγηση επενδυτικής και λειτουργικής ενίσχυσης σε σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 143ΣΤ του ν. 4001/2011 (Α' 179).

22. Την ανάγκη για αναθεώρηση των αρχικών εκτιμήσεων για το κόστος ανάπτυξης των σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, όπως καταδεικνύεται και από τα αποτελέσματα της πρώτης (α') Ανταγωνιστικής Διαδικασίας.

23. Την ανάγκη για αύξηση της εγκαταστημένης ισχύος και χωρητικότητας σταθμών αποθήκευσης, πέραν των 1.000 MW, με βάση τον σχεδιασμό για την αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα.

24. Το υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/104599/1878/12-10-2023 υπηρεσιακό σημείωμα της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

25. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/104673/2545/13-10-2023 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

26. Το γεγονός ότι, σύμφωνα με την υπό σημείο 25 εισήγηση, από τις διατάξεις της παρούσας τροποποίησης αναμένεται να επέλθει μείωση της επιβάρυνσης του εθνικού σκέλους ΠΔΕ του ΥΠΕΝ - πόροι Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας κατά 30 εκ €, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/55948/1087/19.05.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών για τη χορήγηση επενδυτικής και λειτουργικής ενίσχυσης σε σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με την υποπαρ. 2Α της παρ. 2 του άρθρου 143ΣΤ του ν. 4001/2011 (Α' 179)» (Β' 3416), ως ακολούθως:

1. Στο σημείο 13 του προοιμίου, το στοιχείο «115 κ€/ΜW/y» αντικαθίσταται από το ορθό: «115 κ€/ΜW/y».

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η επιλογή των προς ενίσχυση έργων προκύπτει δυνάμει διαδοχικών ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, η ολοκλήρωση των οποίων και η επιλογή των ενισχυόμενων σταθμών πραγματοποιείται έως την 31η Μαρτίου 2024.».

3. Η περ. (γ) της παρ. 2 του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των ανταγωνιστικών διαδικασιών έως την 31η Μαρτίου 2024.»

4. Η περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«(α) Αγορές ηλεκτρικής ενέργειας ή Αγορές: Η Αγορά Επόμενης Ημέρας, η Ενδο- ημερήσια Αγορά και η Αγορά Εξισορρόπησης του άρθρου 7 του ν.4425/2016 (Α' 185).».

5. Η περ. (μ) της παρ. 1 του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«(μ) Συνδεδεμένο Πρόσωπο ή Συνδεδεμένη Επιχείρηση: Τα νομικά πρόσωπα που θεωρούνται συνδεδεμένες επιχειρήσεις με τον Κάτοχο του Ενισχυόμενου Σ.Α.Η.Ε., κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 3 του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ καθώς και τα νομικά πρόσωπα που θεωρούνται συνδεδεμένες επιχειρήσεις με τον Κάτοχο του Ενισχυόμενου Σ.Α.Η.Ε., κατά την έννοια της περ. (κστ) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.»

6. Ο πίνακας 1 της παρ. 1 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«Πίνακας 1. Δημοπρατούμενη ισχύς ανά Ανταγωνιστική Διαδικασία

Έτος - Τρίμηνο Προκήρυξης	Ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών	Συνολική δημοπρατούμενη ισχύς (MW)
2023 - Γ'	Α' Ανταγωνιστική Διαδικασία	400
2023 - Δ'	Β' Ανταγωνιστική Διαδικασία	300
2024 - Α'	Γ' Ανταγωνιστική Διαδικασία	300
	Σύνολο	1.000

».

7. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η Γ' Ανταγωνιστική Διαδικασία αφορά τις Περιοχές Π.Δ.Α.Μ., καθώς και άλλες περιοχές που καθορίζονται μετά από σχετική μελέτη που διεξάγει ο Διαχειριστής του Συστήματος και εγκρίνει η ΡΑΑΕΥ, όπως προβλέπεται στο σημείο (54) της υπό στοιχείο (16) του προοιμίου απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.»

8. Η παρ. 6 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Σε περίπτωση που δύο ή περισσότερες οικονομικές προσφορές συμμετεχόντων είναι ίσες και η επιλογή τους οδηγεί σε υπέρβαση της δημοπρατούμενης ισχύος, πλέον του περιθωρίου που παρέχεται από τον κανόνα του τελευταίου έργου του άρθρου 5, τότε οι Κάτοχοι των συγκεκριμένων έργων καλούνται από τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. να υποβάλουν επικαιροποιημένες οικονομικές προσφορές, βάσει των οποίων επαναξιολογούνται. Σε περίπτωση που και οι επικαιροποιημένες προσφορές είναι και πάλι ίσες, επιλέγονται τα έργα με μεγαλύτερη αδειοδοτική ωριμότητα, για την οποία λαμβάνονται υπόψη η έγκριση περιβαλλοντικών όρων, η υποβολή αιτήματος για έκδοση όρων σύνδεσης από τον Διαχειριστή του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. και η χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης από τον τελευταίο.»

9. Στο τέλος την παρ. 7 του άρθρου 5 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Τυχόν υπερβάλλουσα ισχύ που κατακυρώνεται στην Β' Ανταγωνιστική Διαδικασία σε σχέση με δημοπρατηθείσα ισχύ δεν οδηγεί σε ισόποση μείωση της δημοπρατούμενης ισχύος στην Γ' Ανταγωνιστική Διαδικασία.»

10. Το άρθρο 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η ανώτατη επιτρεπόμενη τιμή προσφοράς για την Α' και Β' Ανταγωνιστική Διαδικασία καθορίζεται σε εκατόν

δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (€ 115.000) ανά μεγαβάτ ανά έτος (€/MW/έτος).»

11. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι Σ.Α.Η.Ε. που συμμετέχουν στην Α' και Β' Ανταγωνιστική Διαδικασία οφείλουν να διαθέτουν εν ισχύ Άδεια Αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας.»

12. Στο άρθρο 7, προστίθεται παρ. 7 ως εξής:

«7. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή ενός Σ.Α.Η.Ε. στις Ανταγωνιστικές Διαδικασίες στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Σε επιχειρήσεις οι οποίες είναι προβληματικές κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2014/C 249/01/31.07.2014).

β) Σε επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί εντολή ανάκτησης κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ε.Ε. με την οποία μία ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.»

13. Η παρ. 1 του άρθρου 11 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι Κάτοχοι των Ενισχυόμενων Σ.Α.Η.Ε. που επιλέγονται από την κάθε Ανταγωνιστική Διαδικασία λαμβάνουν επενδυτική ενίσχυση. Οι Κάτοχοι των Ενισχυόμενων Σ.Α.Η.Ε. που επιλέγονται από την Α' Ανταγωνιστική Διαδικασία λαμβάνουν επενδυτική ενίσχυση 200.000 ευρώ ανά μεγαβάτ (€/MW). Οι Κάτοχοι των Ενισχυόμενων Σ.Α.Η.Ε. που επιλέγονται από την Β' Ανταγωνιστική Διαδικασία λαμβάνουν επενδυτική ενίσχυση 100.000 ευρώ ανά μεγαβάτ (€/MW).»

14. Η παρ. 2 του άρθρου 11, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για τη λήψη της επενδυτικής ενίσχυσης, ο Κάτοχος του Ενισχυόμενου Σ.Α.Η.Ε. υποχρεούται να καταθέσει Εγγυητική Επιστολή Έντεχνης και Έγκαιρης Εκτέλεσης, εκδοθείσα από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Το απαιτούμενο ύψος της Εγγυητικής Επιστολής Έντεχνης και Έγκαιρης Εκτέλεσης προσδιορίζεται στην Προκήρυξη της Ανταγωνιστικής Διαδικασίας και είναι τέτοιο ώστε η εγγυητική αυτή επιστολή, μόνη ή αθροιστικά με την πρόσθετη εγγυητική επιστολή της παρ. 5, εφόσον αυτή έχει ήδη προσδιοριστεί από την απόφαση της παρ. 2Γ του άρθρου 143ΣΤ του ν. 4001/2011, να υπερκαλύπτει το ποσό της επενδυτικής ενίσχυσης κατά ποσοστό που δεν υπολείπεται του 25%. Ειδικά, για τη Β' Ανταγωνιστική Διαδικασία απαιτείται υπερκάλυψη του ποσού της επενδυτικής ενίσχυσης κατά ποσοστό που δεν υπολείπεται του 50%.»

15. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 11 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η κατάθεση της Εγγυητικής Επιστολής Έντεχνης και Έγκαιρης Εκτέλεσης από τους επιτυχόντες Σ.Α.Η.Ε. πραγματοποιείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ανακοίνωση του καταλόγου επιτυχόντων και επιλαχόντων έργων από τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξη των Σ.Α.Η.Ε. στο σχήμα ενίσχυσης.»

16. Η παρ. 7 του άρθρου 11 αντικαθίσταται ως εξής:
 «7. Για Ενισχυόμενους Σ.Α.Η.Ε. που επιλέγονται από την Α' Ανταγωνιστική Διαδικασία, η Εγγυητική Επιστολή Καλής Λειτουργίας της παρ. 3 ανέρχεται στο ποσό των 200.000 ευρώ ανά μεγαβάτ μέγιστης ισχύος έγχυσης (€/MW). Για Ενισχυόμενους Σ.Α.Η.Ε. που επιλέγονται από την Β' Ανταγωνιστική Διαδικασία, η Εγγυητική Επιστολή Καλής Λειτουργίας της παρ. 3 ανέρχεται στο ποσό των 150.000 ευρώ ανά μεγαβάτ μέγιστης ισχύος έγχυσης (€/MW). Με τη συμπλήρωση πέντε (5) ετών από την έκδοση της άδειας λειτουργίας εκάστου ενισχυόμενου Σ.Α.Η.Ε., το ύψος της Εγγυητικής Επιστολής Καλής Λειτουργίας απομειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%). Η Εγγυητική Επιστολή Καλής Λειτουργίας επιστρέφεται στους Κατόχους Σ.Α.Η.Ε. εντός έξι (6) μηνών από τη λήξη της Περιόδου Ενίσχυσης.»

17. Στο άρθρο 15, προστίθενται παρ. 13 και 14 ως εξής:
 «13. Η ενίσχυση που χορηγείται βάσει του παρόντος καθεστώτος δεν σωρεύεται με οποιαδήποτε άλλη κρατική ενίσχυση που αφορά ίδιες επιλέξιμες δαπάνες. Τα έργα που ενισχύονται στο πλαίσιο του παρόντος καθεστώτος δεν μπορούν να συμμετέχουν σε μηχανισμό αποζημίωσης επάρκειας ισχύος, παρότι η ισχύς τους λαμβάνεται υπόψη κατά τον σχεδιασμό ενός τέτοιου μηχανισμού. Ωστόσο, σε περίπτωση που εισαχθεί μηχανισμός αποζημίωσης επάρκειας ισχύος ο οποίος περιλαμβάνει και έργα που ενισχύονται στο πλαίσιο του παρόντος καθεστώτος, τυχόν έσοδα που προκύψουν από τον μηχανισμό αυτόν απομειώνουν ισόποσα το ετήσιο Έσοδο Αναφοράς των έργων αυτών.»

14. Σε περίπτωση που απαιτηθεί ανάκτηση της ενίσχυσης, οι επιλέξιμες Επιχειρήσεις οφείλουν να επιστρέψουν την καταβληθείσα ενίσχυση προσαυξημένη με το επιτόκιο ανάκτησης των παράνομων ενισχύσεων, όπως προβλέπεται στο Κεφάλαιο V του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής της 21ης Απριλίου 2004 σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ και δε δύνανται να εισπράξουν νέα ενίσχυση, έως ότου συμμορφωθούν πλήρως.»

Άρθρο 2
 Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση ισχύει από δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 6 Νοεμβρίου 2023

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός
 Εθνικής Οικονομίας
 και Οικονομικών

Περιβάλλοντος
 και Ενέργειας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ**

Υφυπουργός
 Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΔΟΥΚΟΥ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/114394/1418 (2)

Τροποποίηση (5η) της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΕΣΠΑΕΝ/118225/2849/10.12.2021 κοινής υπουργικής απόφασης της Προκήρυξης του προγράμματος «Εξοικονομώ 2021».

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
 ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005 - Α' 98) το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

2. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

3. Τον ν. 4122/2013 «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α' 92) και ειδικότερα το άρθρο 10 αυτού, όπως έχει τροποποιηθεί με τον ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α' 42).

4. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

5. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

6. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

7. Την υπό στοιχεία Υ 12/07.07.2023 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 4403).

8. Την υπό στοιχεία 28385/28.03.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Σκοπός, αρμοδιότητες και εσωτερική διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» και κατάργηση των υπό στοιχεία 100008/ΕΥΘΥ 936/28.09.2016 (Β' 3296) και 88238/ΕΥΘΥ811/29.08.2016 (Β' 2733) κοινών υπουργικών αποφάσεων» (Β' 2142).

9. Την υπό στοιχεία 37076/21.04.2023 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Τοποθέτηση προϊσταμένων στην Ειδική Υπηρεσία "Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας"».

10. Την υπ' αρ. 159296/13.12.2021 (ΑΔΑ 60ΙΘΗ-Ο6Χ) απόφαση ένταξης του Έργου «Εξοικονομώ κατ' οίκον -

Κύκλοι 2021, 2022» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5150059) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τις υπό στοιχεία 17838 ΕΞ 2022/10.02.2022 και 60323 ΕΞ 2023/13.04.2023 αποφάσεις.

11. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΕΣΠΑΕΝ/118225/2849/10.12.2021 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Προκήρυξη του προγράμματος «Εξοικονομώ 2021», που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 5778).

12. Την υπό στοιχεία ΓΝ.129_2023 Γνωμοδότηση της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων, της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

13. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/104089/2529/11.10.2023 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας της περ. ε' της παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143).

14. Την υπό στοιχεία Α.Π. 130457 ΕΞ 2023 (ΥΠΟΙΚ 12/10/2023) σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης.

15. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται επιπλέον δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού πέραν από αυτήν που αναφέρεται στην ανωτέρω υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΕΣΠΑΕΝ/118225/2849/10.12.2021 κοινή υπουργική απόφαση, αποφασίζουμε:

Την τροποποίηση της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΕΣΠΑΕΝ/118225/2849/10.12.2021 κοινής υπουργικής απόφασης «Προκήρυξη του προγράμματος «Εξοικονομώ 2021», που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας», ως κατωτέρω:

Α. Η τελευταία παράγραφος της ενότητας 1.2 του Οδηγού Εφαρμογής αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα έργα των Ωφελούμενων (φυσικό και οικονομικό αντικείμενο) θα πρέπει να ολοκληρώνονται σε διάστημα δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής. Πέραν του ανωτέρω διαστήματος των 12 μηνών ολοκλήρωσης του έργου, δίνεται δυνατότητα παράτασης για διάστημα τριών (3) μηνών.».

Β. Το εδάφιο 3 της ενότητας 4.3 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Η εγγυοδοσία θα καλύπτει το ποσό της δανειοδότησης στο 100% για τις περιπτώσεις ιδιοκατοίκησης και στο 80% για τις περιπτώσεις ενοικίασης/δωρεάν παραχώρησης λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.».

Γ. Μετά το εδάφιο 15 της ενότητας 4.3 του Οδηγού Εφαρμογής προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Οι τόκοι των 3 καθυστερημένων δόσεων πριν τη διακοπή της επιδότησης δύναται να καταβάλλονται στον χρηματοπιστωτικό οργανισμό.».

Δ. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης 4 της ενότητας 5.1 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Κατά την ολοκλήρωση του έργου δύναται να διενεργηθούν οι απαραίτητοι έλεγχοι προκειμένου να διαπι-

στωθεί το είδος και το καθεστώς χρήσης του ακινήτου ως κύρια κατοικία.».

Ε. Το εδάφιο 13 της υποενότητας «Πρόταση Παρεμβάσεων» της ενότητας 5.4 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται εξής:

«Μετά το πέρας της περιόδου υποβολής αιτήσεων και μέχρι την αξιολόγηση τους δεν επιτρέπεται η ακύρωση αίτησης από τον αιτούντα.».

ΣΤ. Το εδάφιο 10 της ενότητας 5.8 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία δανειοδότησης, με ευθύνη του ωφελούμενου, ο αιτών έχει τη δυνατότητα να προχωρήσει μόνο με Ίδια Κεφάλαια.».

Ζ. Το εδάφιο 15 της ενότητας 5.8 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Επισημαίνεται ότι στην αίτηση πολυκατοικίας όλοι οι αιτούντες (συμμετέχοντα διαμερίσματα) θα πρέπει να συνεργαστούν με τον ίδιο χρηματοπιστωτικό οργανισμό.».

Η. Το εδάφιο 3 της ενότητας 5.9 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Στην περίπτωση αυτή το δικαίωμα μεταβίβασης της αίτησης θεμελιώνεται με την υποβολή της αίτησης.».

Θ. Το τελευταίο εδάφιο της ενότητας 5.9 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Το χρονικό διάστημα από την αποβίωση και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαδοχής εξαιρείται από τις τυχόν προθεσμίες του έργου.».

Ι. Τα εδάφια 9 και 10 της ενότητας 6.1 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιούνται ως εξής:

«Σε κάθε περίπτωση, ο Ωφελούμενος έχει τη δυνατότητα δήλωσης υπαναχώρησης από την Υπαγωγή, μέσω του πληροφοριακού συστήματος του Προγράμματος. Ως ημερομηνία έναρξης υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής.».

ΙΑ. Το εδάφιο 13 της ενότητας 6.1 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Στις περιπτώσεις που, από τον παρόντα Οδηγό, απαιτείται η υποβολή έντυπων εγγράφων στον Φορέα Υλοποίησης, ο Φορέας Υλοποίησης ψηφιοποιεί τα υποβληθέντα έγγραφα και τα αναρτά στο Πληροφοριακό Σύστημα.».

ΙΒ. Η ενότητα 6.2 του Οδηγού Εφαρμογής αντικαθίσταται ως εξής:

«6.2 Προθεσμίες Υλοποίησης του έργου

«Εντός της προθεσμίας υλοποίησης του έργου (12 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Υπαγωγής ή όπως η προθεσμία ισχύει κατόπιν παράτασης) θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το σύνολο του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, ήτοι η υλοποίηση του συνόλου των παρεμβάσεων, η έκδοση και καταχώρηση παραστατικών δαπανών παρεμβάσεων, η διενέργεια της 2ης ενεργειακής επιθεώρησης, η καταχώρηση λοιπών απαιτούμενων δικαιολογητικών και παραστατικών και η καταχώρηση στο πληροφοριακό σύστημα της δήλωσης πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου.».

ΙΓ. Η ενότητα 6.3 του Οδηγού Εφαρμογής αντικαθίσταται ως εξής:

«Δίδεται δικαίωμα παράτασης της 12μηνιαίας προθεσμίας υλοποίησης των εργασιών κατά τρεις (3) μήνες. Το

αίτημα παράτασης υποβάλλεται αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης της αίτησης έως τη λήξη της προθεσμίας. Παράταση πέραν του ανωτέρω διαστήματος είναι δυνατόν να ζητηθεί μέσω του πληροφοριακού συστήματος και να εγκριθεί από τον Φορέα Υλοποίησης μόνο σε περίπτωση ανωτέρας βίας και εφόσον έχει ληφθεί η άνω 3μηνη παράταση προθεσμίας. Το αίτημα παράτασης λόγω ανωτέρας βίας θα πρέπει να υποβληθεί εμπρόθεσμα εντός της ενεργής εγκεκριμένης προθεσμίας υλοποίησης της αίτησης, ενώ εξετάζεται και δίδεται αιτιολογημένα από τον Φορέα Υλοποίησης. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις αντιμετώπισης απρόβλεπτων ακραίων φαινομένων από τα οποία επηρεάζονται προθεσμίες που τίθενται στο πλαίσιο του Προγράμματος, αποκλειστικά για τις αιτήσεις που επηρεάζονται από τα φαινόμενα αυτά, οι εν λόγω προθεσμίες δύναται να παρατείνονται για διάστημα ανάλογο των περιστάσεων και σε κάθε περίπτωση, όχι μεγαλύτερο των δεκαπέντε (15) ημερών. Για τη χορήγηση της εν λόγω παράτασης απαιτείται αιτιολογημένη εισήγηση του Φορέα Υλοποίησης και σύμφωνη γνώμη του Φορέα Σχεδιασμού και Συντονισμού του Προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση δεν είναι δυνατή η ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου μετά τις 30/06/2025, που αποτελεί την ημερομηνία λήξης επιλεξιμότητας υποβαλλόμενων δαπανών.».

ΙΔ' Το εδάφιο 2 της ενότητας 7.1 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Μετά την απόφαση Υπαγωγής παρέχεται η δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί η προκαταβολή επιχορήγησης.».

ΙΕ' Η ενότητα 7.2 «Τμηματική Ολοκλήρωση» καταργείται και αναριθμούνται οι επόμενες ενότητες του κεφαλαίου 7.

ΙΣΤ' Το εδάφιο 1 της ενότητας 7.3 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Εντός της προθεσμίας υλοποίησης του κεφ. 6.2 θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το σύνολο του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου. Εντός της άνω προθεσμίας θα πρέπει να υποβληθούν τα παραστατικά και δικαιολογητικά της ενότητας 7.3 που αφορούν στο σύνολο των παρεμβάσεων, καθώς και η δήλωση πιστοποίησης του έργου. Το σύνολο των δαπανών των εξοφλημένων και των επί πιστώσει παραστατικών θα αποτελεί και το τελικό κόστος του έργου.».

ΙΖ' Τα εδάφια 8 έως 19 της ενότητας 7.3 του Οδηγού Εφαρμογής αντικαθίστανται ως εξής:

«Μετά την υλοποίηση του συνόλου των παρεμβάσεων ο Ωφελούμενος καταχωρίζει ηλεκτρονικά τους προμηθευτές και τα σχετικά παραστατικά και αιτείται ηλεκτρονικά για τη διαδικασία κλήρωσης ενεργειακού επιθεωρητή και ακόλουθα για τη διενέργεια της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης (Β' ΠΕΑ). Επισημαίνεται ότι ο Ενεργειακός Επιθεωρητής που θα διενεργήσει τη δεύτερη ενεργειακή επιθεώρηση και κατόπιν θα εκδώσει το Β' ΠΕΑ θα πρέπει να είναι υποχρεωτικά διαφορετικός από τον Ενεργειακό Επιθεωρητή που έχει εκδώσει το Α' ΠΕΑ. Η διαδικασία επιλογής θα γίνεται με ευθύνη και αρμοδιότητα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.) κατόπιν κλήρωσης, κατά την οποία θα τηρείται η

σχετική νομοθεσία περί ασυμβίβαστου των Ενεργειακών Επιθεωρητών.

Για την πιστοποίηση του συνόλου του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, ο Ενεργειακός Επιθεωρητής, για τη διενέργεια της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης ελέγχει τα πιστοποιητικά των υλικών και συστημάτων, που χρησιμοποιήθηκαν για τις παρεμβάσεις, έτσι ώστε να πιστοποιηθεί η συμβατότητά τους με τις προδιαγραφές του Κ.ΕΝ.Α.Κ. και του Προγράμματος. Ακολουθώντας εκδίδει το Β' ΠΕΑ. Ο Ωφελούμενος καταχωρίζει ηλεκτρονικά τα στοιχεία του Β' ΠΕΑ, τα οποία επιβεβαιώνονται αυτοματοποιημένα και πραγματοποιείται ο έλεγχος απόκλισης του ενεργειακού στόχου και της εξοικονόμησης ενέργειας.

Στη συνέχεια ο Ενεργειακός Επιθεωρητής καταχωρίζει/διορθώνει ηλεκτρονικά στην αίτηση, όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και τις παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν και ικανοποιούν τις απαιτήσεις του Προγράμματος βάσει των σχετικών πιστοποιητικών των υλικών/συστημάτων και την υλοποιημένη ποσότητα ανά κατηγορία δαπάνης (Παράρτημα VI). Η καταγραφή συμπεριλαμβάνει όλες τις παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας που καταχωρούνται στο ΠΕΑ, καθώς και τυχόν επιπλέον παρεμβάσεις εξοικονόμησης, όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο 3, που δεν συμμετέχουν στον υπολογισμό εξοικονόμησης ενέργειας του Β' ΠΕΑ, καθώς και το αντίστοιχο κόστος βάσει των παραστατικών δαπανών. Ο Ωφελούμενος ελέγχει και αποδέχεται ηλεκτρονικά την καταγραφή παρεμβάσεων του Ενεργειακού Επιθεωρητή, και καταχωρίζει τα υπόλοιπα παραστατικά και δικαιολογητικά.

Σε περίπτωση πολυκατοικίας, το κόστος των παρεμβάσεων, βάσει παραστατικών δαπανών, διαχωρίζεται από τον εκπρόσωπο της πολυκατοικίας σε κόστος κοινόχρηστων και μη κοινόχρηστων παρεμβάσεων (η καταγραφή των μη κοινόχρηστων παρεμβάσεων αφορά μόνο στις αιτήσεις πολυκατοικίας). Το κόστος των παρεμβάσεων καταχωρίζεται στο πληροφοριακό σύστημα και τον επιμερισμό του ανά διαμέρισμα πολυκατοικίας καλείται να αποδεχτεί το σύνολο των ιδιοκτητών. Ο επιμερισμός του κόστους των κοινόχρηστων παρεμβάσεων γίνεται βάσει του ποσοστού ανά διαμέρισμα, όπως έχει καταχωρηθεί στο σχετικό έντυπο (Παράρτημα IV). Ο εκπρόσωπος καταχωρίζει ηλεκτρονικά, στο πληροφοριακό σύστημα του Προγράμματος, τα στοιχεία του Β' ΠΕΑ, ελέγχει και αποδέχεται ηλεκτρονικά την καταγραφή παρεμβάσεων του Ενεργειακού Επιθεωρητή και καταχωρίζει τα υπόλοιπα παραστατικά και δικαιολογητικά.».

ΙΗ' Το εδάφιο 15 της ενότητας 7.3 του Οδηγού Εφαρμογής καταργείται.

ΙΘ' Τα εδάφια 1 και 2 της ενότητας 7.4 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιούνται ως εξής:

«Τα παραστατικά δαπανών παρεμβάσεων και λοιπών δαπανών για τους σκοπούς του κάθε έργου, εκδίδονται από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας της αίτησης του Ωφελούμενου και εντός του συμβατικού χρόνου υλοποίησης, με εξαίρεση το παραστατικό πληρωμής του Α' ΠΕΑ, η ημερομηνία του οποίου μπορεί να προηγείται της έκδοσης του Α' ΠΕΑ (βλέπε παρ. 2.4). Όλα τα παραστατικά δαπανών των υλοποιημένων παρεμβάσεων

πρέπει να φέρουν ημερομηνία προγενέστερη ή το πολύ ταυτόσημη με την ημερομηνία έκδοσης του Β' ΠΕΑ.»

Κ': Το εδάφιο 6 της ενότητας 7.4 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Απόδειξη Λιανικής Πώλησης ή ισοδύναμο βάσει του ΚΦΑΣ παραστατικό, για την προμήθεια εξοπλισμού/υλικών στο όνομα του ωφελούμενου.»

ΚΑ': Το εδάφιο 10 της ενότητας 7.4 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών ή ισοδύναμο βάσει του ΚΦΑΣ παραστατικό για τις μελέτες, υπηρεσίες, ή τις εργασίες εγκατάστασης του εξοπλισμού στο όνομα του ωφελούμενου (ή του εκπροσώπου στην περίπτωση πολυκατοικίας).»

ΚΒ': Τα εδάφια 14, 15 και 16 της ενότητας 7.4 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιούνται ως εξής:

«Ο ΦΠΑ αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη για το Πρόγραμμα και δηλώνεται διακριτά στα παραστατικά. Εάν οι προμηθευτές υπάγονται σε καθεστώς μειωμένου ΦΠΑ ή απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης και καταβολής φόρου θα πρέπει να δηλωθεί ο ΦΠΑ που ισχύει. Σε κάθε περίπτωση, ισχύουν τα ανώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών στη βάση της καθαρής τους αξίας, προ ΦΠΑ.»

ΚΓ': Τα εδάφια 19 και 20 της ενότητας 7.4 του Οδηγού Εφαρμογής καταργούνται. ΚΔ' Το εδάφιο 21 της ενότητας 7.4 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Όλες οι πληρωμές θα πρέπει να πραγματοποιηθούν αποκλειστικά μέσω τραπεζικού συστήματος.»

ΚΕ': Το εδάφιο 23 της ενότητας 7.4 του Οδηγού Εφαρμογής καταργείται.

ΚΣΤ': Τα εδάφια 24 και 25 της ενότητας 7.4 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιούνται ως εξής:

«Στο πλαίσιο ολοκλήρωσης του έργου, τα παραστατικά που υποβάλλονται, δύναται να είναι είτε εξοφλημένα είτε επί πιστώσει είτε συνδυασμός αυτών. Το σύνολο των παραστατικών θα πρέπει να αντιστοιχεί στο κόστος του έργου.»

ΚΖ': Το εδάφιο 27 της ενότητας 7.4 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι επιλέξιμες συναλλαγές που πραγματοποιούνται με καταβολή μετρητών και εκτός τραπεζικού συστήματος.»

ΚΗ': Τα εδάφια 28, 30 και 36 της ενότητας 7.4 του Οδηγού Εφαρμογής καταργούνται. ΚΘ': Ο τίτλος της ενότητας 7.5 του Οδηγού Εφαρμογής μετονομάζεται ως εξής:

«7.4 Διαδικασία Τροποποιήσεων».

Λ': Το εδάφιο 11 της ενότητας 7.5 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Το ποσό της επιστροφής είτε αποδίδεται στους νέους προμηθευτές είτε επιμερίζεται στους υφιστάμενους είτε παραμένει στον λογαριασμό του Ωφελούμενου.»

ΛΑ': Από την περίπτωση α) μετά το εδάφιο 11 της ενότητας 8.1 του Οδηγού Εφαρμογής διαγράφεται η φράση «τμηματική ή συνολική.»

ΛΒ': Τα εδάφια 19 και 20 της ενότητας 8.1 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιούνται ως εξής:

«Με τη διαπίστωση της ολοκλήρωσης του έργου εκδίδεται σχετική απόφαση ολοκλήρωσης. Ο Φορέας Υλοποίησης δύναται να διενεργεί επιτόπιους δειγματοληπτι-

κούς ελέγχους για τη διαπίστωση της ορθής εκτέλεσης υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.»

ΛΓ': Τα εδάφια 2 και 3 της ενότητας 8.2 του Οδηγού Εφαρμογής καταργούνται και αντικαθίστανται ως εξής:

«Τα ανωτέρω ποσά εκταμειώνονται στον αντίστοιχο λογαριασμό του ωφελούμενου και είναι ακατάσχετα κατά το μέρος που αυτά έχουν αποδέκτες τους προμηθευτές/αναδόχους/κ.λπ. (στο πλαίσιο τήρησης του άρθρου 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 241/2021) και δεσμευμένα για την πληρωμή τους.»

ΛΔ': Το εδάφιο 12 της ενότητας 8.3 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Όλα τα πρωτότυπα δικαιολογητικά και τα πρωτότυπα παραστατικά στοιχεία των δαπανών του έργου τηρούνται από τον Ωφελούμενο καθ' όλη τη διάρκεια του έργου αλλά και στη συνέχεια για πέντε (5) έτη για τις περιπτώσεις ιδιοκατοίκησης ή δέκα (10) έτη για τις περιπτώσεις ενοικίασης/δωρεάν παραχώρησης, από την ημερομηνία τελικής εκταμίευσης των ωφελημάτων.»

ΛΕ': Το εδάφιο 1 της ενότητας 8.4 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται και προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

«Σε περίπτωση κατά την οποία, σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης του έργου ή μετά την ολοκλήρωση του έργου, διαπιστωθεί, βάσει ελέγχων που διενεργούνται από τον Φορέα Υλοποίησης ή από άλλα εθνικά ή ενωσιακά όργανα, η μη ορθή υλοποίηση του έργου, ο Φορέας Υλοποίησης σε συνεργασία με τον Φορέα Οικονομικής Διαχείρισης προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την ανάκληση/τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής και συνακόλουθα για τη δημοσιονομική διόρθωση και την ανάκτηση της χορηγηθείσας ενίσχυσης (εντόκως από την ημερομηνία που τέθηκε στη διάθεση του Ωφελούμενου) ή την αναπροσαρμογή αυτής, σύμφωνα με την κείμενη σχετική εθνική και ενωσιακή νομοθεσία. Το ανακτητέο ποσό της χορηγηθείσας ενίσχυσης βεβαιώνεται και εισπράττεται κατά τον ν. 4978/2022 «Κύρωση Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων» (Α' 190).»

ΛΣΤ': Το εδάφιο 1 της υποενότητας Β. της ενότητας 8.5 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται, ως εξής:

«Μετά την υποβολή αίτησης και μέχρι την Υπαγωγή της στο Πρόγραμμα, δικαίωμα ένστασης υπάρχει μόνο κατά του αποτελέσματος της Απόρριψης αίτησης κατόπιν διαδικασίας ελέγχου ή παρέλευσης καταληκτικής ημερομηνίας.»

ΛΖ': Το εδάφιο 1 μετά την υποενότητα Γ. της ενότητας 8.5 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται, ως εξής:

«Σε όλες τις ως άνω περιπτώσεις, η ένσταση υποβάλλεται προς τον Φορέα Υλοποίησης αποκλειστικά από τον ωφελούμενο και μόνο μέσω του πληροφοριακού συστήματος και για κάθε μια από τις ανωτέρω περιπτώσεις το δικαίωμα ένστασης δίνεται μία (1) φορά.»

ΛΗ': Το εδάφιο 3 της ενότητας «Φορέας Υλοποίησης» του κεφαλαίου 9 του Οδηγού Εφαρμογής καταργείται.

ΛΘ': Το εδάφιο 9 της ενότητας «Φορέας Υλοποίησης» του κεφαλαίου 9 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται ως εξής:

«Ο Φορέας Υλοποίησης οφείλει να διασφαλίσει την τήρηση φάκελου έργου/προγράμματος για διάστημα πέντε (5) ετών για τις περιπτώσεις ιδιοκατοίκησης και

για τις περιπτώσεις ενοικίασης/δωρεάν παραχώρησης δέκα (10) ετών μετά την ολοκλήρωση του διαχειριστικού ελέγχου του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα.»

Μ': Τα εδάφια 13 και 14 της ενότητας «Φορέας Υλοποίησης» του κεφαλαίου 9 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιούνται, ως εξής:

«Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του απορρέουν από τον ν. 4821/2021, καθώς και από την υπ. Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΕΣΠΑΕΝ/102735/2348/02.11.2021 ΚΥΑ, όπως ισχύουν. Η ΕΑΤ συνεργάζεται με το ΤΕΕ και παρέχει ενημέρωση, όπου απαιτείται, για τις κινήσεις των λογαριασμών του Προγράμματος και για τα θέματα που σχετίζονται με καταβολές και επιστροφές ποσών.»

ΜΑ': Το εδάφιο 3 της υποενότητας «Ενεργειακός Επιθεωρητής» της ενότητας «Λοιποί Συνεργαζόμενοι» του κεφαλαίου 9 του Οδηγού Εφαρμογής τροποποιείται, ως εξής:

«Επισημαίνεται ότι ο ενεργειακός επιθεωρητής που διενεργεί τη δεύτερη ενεργειακή επιθεώρηση είναι υποχρεωτικά διαφορετικός από τον ενεργειακό επιθεωρητή που εξέδωσε το Α'ΠΕΑ και προκύπτει μετά από κλήρωση που διενεργεί το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας από ειδικό μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών που διατηρεί και συντηρεί το ίδιο.»

ΜΒ': Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης 1 του Παραρτήματος XII του Οδηγού Εφαρμογής καταργείται.

ΜΓ': Η 1η περίπτωση της ενότητας «Δικαιολογητικά ολοκλήρωσης του έργου» του Παραρτήματος XIII τροποποιείται, ως εξής:

«Βεβαίωση από τον διαχειριστή του Δικτύου (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. ΑΕ) ότι υπάρχει σε ισχύ πιστοποιητικό ηλεκτρολόγου (Υπεύθυνη Δήλωση Εγκαταστάτη).»

ΜΔ': Η 15η περίπτωση της ενότητας «Δικαιολογητικά ολοκλήρωσης του έργου» του Παραρτήματος XIII τροποποιείται, ως εξής:

«Παραστατικά παροχής υπηρεσιών συμβούλου έργου με συνολικό κόστος ..... €».

ΜΕ': Η 16η περίπτωση της ενότητας «Δικαιολογητικά ολοκλήρωσης του έργου» του Παραρτήματος XIII τροποποιείται, ως εξής:

«Παραστατικά παροχής υπηρεσιών εκπόνησης μελέτης επιλέξιμης κατά τους όρους του Προγράμματος, με συνολικό κόστος €».

ΜΣΤ': Εισάγεται νέα περίπτωση στην ενότητα «Δικαιολογητικά ολοκλήρωσης του έργου» του Παραρτήματος XIII ως εξής:

«Βεβαίωση περαίωσης της διαδικασίας υπαγωγής της δηλούμενης κατασκευής ή χρήσης σε νόμο τακτοποίησης αυθαίρετων κατασκευών (όπου απαιτείται).».

ΜΖ': Οι 3 τελευταίες παράγραφοι της ενότητας «Δικαιολογητικά ολοκλήρωσης του έργου» του Παραρτήματος XIII καταργούνται.

ΜΗ': Η τελευταία παράγραφος της ενότητας «Ενδεικτική απεικόνιση δήλωσης πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου» του Παραρτήματος XIII τροποποιείται, ως εξής:

«Με την παρούσα δηλώνω ότι τα δικαιολογητικά που εμφανίζονται στο Πληροφοριακό Σύστημα έχουν επισυναφθεί ηλεκτρονικά, θα ενημερώσω το φάκελο του έργου με τα εν λόγω δικαιολογητικά και θα τηρήσω το φάκελο του έργου με όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία για πέντε (5) έτη, για τις περιπτώσεις ιδιοκατοίκησης, ή δέκα (10) έτη, για τις περιπτώσεις ενοικίασης/δωρεάν παραχώρησης, από την ημερομηνία τελικής εκταμίευσης των ωφελημάτων.».

Κατά τα λοιπά ισχύει η υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΕΣΠΑΕΝ/118225/2849/10.12.2021 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Προκήρυξη του προγράμματος "Εξοικονομώ 2021", που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας».

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 7 Νοεμβρίου 2023

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός
Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

Περιβάλλοντος
και Ενέργειας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ   **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ**